

# Mahjas Weefis.

Ar pašča wifushehliga augsta Keisara weleschamu.



Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedeku.

28. gada-

gabjums.

Maksa ar pefsubstichanu par pasi:  
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.  
Ar Peelikumu: par gadu 1 " 60 "  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 85 "

Maksa bez pefsubstichanas Rigā:  
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.  
Ar Peelikumu: par gadu 1 " " "  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenahm no plū. 10 sablet.

Maksa par fludināschanu: par weenos slejas smalku ralsu (B-tit)-rindu, jeb to wretu, ko tahda rinda eemem, maksa 8 sap.

Redakcija un ekspedija Rigā, Ernst Plates bilshu- un awahmatu-bru- latawa un burtu-lectuwe pee Pehtera bapnigas.

Nahditajs. Jaunlaks finans. — Telegrafa finans. Gelfshemes finans: Riga. No Gotaries. Par Leepojas tirdzniecibu. Peterburga u. t. pr. — Ahrsemes finans: Politikas pabrslats. — "Waldibas Wehshemes" par lugnechibu. — Kas ir tautislee laitraksti? Par Balmeeras aprinka dseefaschonas sweshleem nahfoichā wafara. Peemetinajums seeweschu jautajuma. — Peelikuma: Lehwa mahte un dehla meita. Graudi un ferbi.

## Jaunlaks finans.

Rigas birshas komitejas preekschneeks, we- zakais G. Zanders, la "Rig. Itga" dsirde- juse, eezelts par kommerzjuratu.

Rigas birshas sabedriba 25. februari uf tablakeem 5 gadeem no jauna eezehla istah- juschos lozeklus wezakos G. Zanderi, G. Gradi un konsulu N. Fengeru, nelaika G. Frankela weeta — G. v. Sengbuschu uf 4 gadeem un slimibas deht istahjuscha G. Meyerna weeta — E. Höffingeru uf 2 gadeem. Par wimu weetneekem: wezako H. Höpferi, we- zako M. Lübecku, H. Lehrumu, G. Bohn- dorffu un konsulu H. Thomfu.

Misrautles konzerts. 27. februari sch. g. man gabijahs Skrihwereeschu stanzija buht, kur to wafaru tika lahda laiziga konzerte is- rihfota. Uf programa stahweja 20 dseef- mas, kas tika tapat no wihreeechu, la ari no jauka kora pamihschus nodseedatas, kas pa leelakai dalai no wifas publikas tika ar preeku usnemtas. Pirma dseefma: "Al, pu- kite, zil skaita tu," no wihru kora dseefdata, nemas negahja lahga; tas lailam nahza zaur to, la dseefdataji jawas balsis zaur sanahk- schanu bij drusku maitajuschi. Turpreti so- prana-solo: "Wafara, kad krehsla metahs," no Zukur jdses dseefdata ar klaweeru pawa- dishchamu, pee publikas leelu labpatischanu eemantoja. Ari Klinger jdses jawu dseefmu teizami nodseedaja. Skahde, la publika bij foti mas pee konzertes dalibu nehmuši, kur dseefdataju kreetnee spehki un publiki mas auglus ween wareja pee teizama noluhka atmetst. Tas lailam nahza zaur to, la tai pascha deena ari Kohnese tika tahda pate konzerte ar dseefaschamu un weefibas wafaru isrihfota. Sbrg.

Dshstkes puše. Miswimu nedeku notika schahds behdigs atgabijums: 3 wihri no Ap- schupnuišchas, granti wedot preeksch zelamas dshwojamas ehlas, bet granti rokot, bija par dshu apasch wirskamaras palihduschi, ne- mas ne-eewehrodami draudschas breefmas. Te uf reis grants welwe gahsdamahs wifus trihs smagi eeslodshja, kur ziti zilweki tilai ar motahm iswilka is breefmu bedres fadra-

gatos, nelaimigos wihrus; 2 weeglaki ee- wainoti, ahda weetahm norauta un paschi foti fadausiti, bet tiks isahrsteti. Bet tre- scho, kas gandrihs pawisam bija aprakts, pufdshwu israfa, kam gandrihs wifis kauli bija fadragati; nelaimigo apraud seewa ar tschetreem behrneem. J. Selga.

Peterburgā, 1. martā. Pee schahs deenas II. 5% pnehmiju aishnehmuma islofeschanas leelakee winnesti krita uf schahdeem num- mureem:

200,000 rbl. uf Nr. 11,583—20,
75,000 " " Nr. 1,366—45,
40,000 " " Nr. 3,806—44,
25,000 " " Nr. 19,698—25.
3 winnesti pa 10,000 rbl. uf Nr. 7322—25, 1225—35, 6410—6.
5 winnesti pa 8,000 rbl. uf Nr. 4262—36, 11,514—32, 1563—33, 7441—23, 11,936—4.
8 winnesti pa 5,000 rbl. uf Nr. 305—38, 7183—9, 7240—28, 9821—34, 14,963—14, 32—3, 19,517—47, 9168—31.
20 winnesti pa 1000 r. uf Nr. 19099—47, 18156—16, 19724—23, 18090—24, 6835—18, 18647—26, 1199—44, 3138—5, 9957—41, 2101—47, 16093—28, 12884—2, 11447—28, 8373—38, 16927—5, 16947—5, 3266—41, 10016—5, 2636—25, 10202—24.

Amortiseja schahdas serijas: 855, 1103, 1135, 1139, 1179, 1757, 1800, 2239, 2253, 2262, 2474, 2670, 2761, 2885, 4217, 4269, 4358, 4615, 4678, 4878, 5039, 5166, 5336, 5480, 5538, 6360, 6496, 6521, 6841, 7049, 7508, 7654, 7955, 8012, 8202, 8267, 8841, 8774, 8803, 9120, 9195, 9857, 10194, 10543, 11483, 11703, 12531, 13008, 13085, 13584, 13607, 13640, 14432, 14626, 14904, 14979, 15181, 15928, 16604, 16663, 16861, 16994, 18067, 18143, 18765, 18860, 18872, 19248, 19264, 19776.

Wahjija. Knafs Gortschalows pawisam 21 deenu gulejis slims. Slimiba eesahlu- fehš, eekam tas wehl bijis nonahzis Braun kundses nama, un ja giste buhtu pee slimi-

bas wainiga, tad knafs to eedabujis ahrpus Braun kundses nama. Runa, la Gortscha- lows bijis nodomajis, falaulatees ar mineto kundsi. Gortschalowa testamentā nelas preeksch Braun kundses ne-efot nofazits. — Gor- tschalowa ahrsis slimibas laika bij dakteris Schliep's, kas ari Wahzu keisareenes Augu- stas ahrsis. Winsch esot nahzis uf domahm, la pee Gortschalowa slimibas giste wainiga, un Braun kundse pehz tam zeeti pastahwe- juse uf ismeklejumu. Ismeklejuma isnahkums wehl nesinams. — No knasa Gortschalowa diweem dehleem jaunlaks, Konstantins, ar sawu familiju jaw wifu seemu dshwojis Ba- den-Badenē. Wezakais dehls, Michaels, sawa tehwa slimibas laika is Madrides atbrauzis Baden-Badenē. Winsch, kopdams nelaike, daufs naktis nedabujis gulet, un tagad patš esot slims.

Anglija. Prahwa pret lorda Kawendi- scha un Borka sleptawahm eesahktees 28. martā (9. aprili).

Serbija. No Serbu waldibas puses uf Kreewu Keisaru Majestetu kroneschamu Mas- lawā tiks suhtita sewischa deputacija, kas pastahwehs is diplomateem un augstateem wirsneekem.

## Telegrafa finans.

Peterburgā, 4. martā. Nikolaja dselszetsch stipri apsnidšis, zaur to daschi dselszeta brau- zeeni uslawejuschees un brankschana pa da- lai ustureta.

Berlinē, 4. martā. No Baden-Badenes uf tureenu atnahkuschas finans, la knasa Gor- tschalowa iswehmumi slimibas laika kihmiski ismekleti un tur atraduschi sihmes no fos- fora, tomehr atrastahs fosfora dalas kihmisk- tam traunkam sprahgštot nosuduschas.

Londonē, 4. martā. Pulksten 9 wafara 3. martā Westminsteres gubernas ministeri- jas namā notika stipris sprahdseens, kas leelu postu padarija: Ministerijas ehlas preeksch- puše tika apskahdeta un wifas logu ruhtis isdausitas. Sprahdseens tika ari apasch- namā manits. Zaur ko sprahdseens zehlees, naw finans.

## Geschiedenes finas.

Revident's senatora kungs, kà „Ztga f. St. u. L.“ d'firdejuſe, ar pirmo kugi, kas braufſchot uf Arensburgu, doſchotees lihds ar 12 ſaweem eerehdneem rewidet Sahmu ſaſas eeſtahdes.

Widsemes hoſteefas pawafara juridiku ſcho-gad uſſahſs 14. martà.

Rigas Sw. Zahna gildes ſahlè ſchejeenes kaleju amats noſwineja ſawu 500 gada jubileju. Pilſehtas, gidu un rahtes reprefentanti peedalijahs pee ſwehtkeem. Zahna gildes zitee amati kaleju amatam dahwaja ſudraba pokalu.

„Autras“ kugneezibas beedribai, kà „B. W.“ ſino, 27. februari, bija pirmà gada-ſapulze. Beedri bija ſanahſuſchi jo leelà ſkaità, pa-klaufitees, kà jaunai beedribai weizahs un kahdu ſekmi pagaidu waldes darboſchanahs panahſufe.

Pirmais ſapulzes darbs bija — ſapulzes wadona zelfchana. Gezehla zaur atlamaziju pagaidu waldes preekſchneeku, adwokatatu K. Kalnina ſgu.

Pehz pedejahs general-ſapulzes protokola nolafſchanas, Kalnina ſgs ſinoja par to, kahdà wiſſe iſdariti general-ſapulzes uſdewumi. Beedribas ſtatuti tikufchi pahrtuloti ſkreemu walodà un janwara mehneſt pafneegti Widsemes gubernatora kungam deht apſtiprinaſchanas igahdaschanas. Beedru dafas-ſihmes ne-efot iſgatawotas, tadeht ka no waldbibas puſes pee ſtatuteem teefot taifſtas wehl daschas peefihmes un newarot ſinat, waj tanis nebuſſchot kas japahrgrofa; tapehz dome atſinufe par derigu, minetahs dafas ſihmes liſt iſgatawot ne agraf, kà kad beedribas ſtatuti buhs apſtiprinati.

Tad gahja pee deenas kahrtibà noſaziteem darbeem. Dee bija:

1) Pahrfkats par notezejuſchu gadu. Beedribas walde ſawu pahrfkatu bija liſufe ih-paſchi nodrukaf\*) un ſtarp beedreem iſdalit. Zi ſcha pahrfkata nogeedams, ka beedriba jaw tuhliſt ſawà pirmà gadà ſtrahdajuſe ar it labu ſekmi. Winas pirmais kugis „Atalanta“ (577 reg. tonnu leels) 27. junià 1882. g. Bremenè pehz muſſu naudas par 16,507 rubl. 2 kap. pirfts — lihds gada beigahm eeguhwis ſkaidras pelnas 3805 rubl. 58 kap., t. i. 23 % par 5½ mehneſcheem, jeb 50 % par gadu. Otrahs kugis „Aurora“ (342 reg. tonnu leels) — 8. ſeptembri 1882. g. Londonà pehz muſſu naudas par 12,677 rubl. 21 kap. pirfts — lihds gada beigahm dewis 787 rubl. 36 kap. ſkaidras pelnas, t. i. 6¼ % par 2½ mehneſcheem, jeb 30 % par gadu. Pa wiſam pelnits 4357 rubl. 81 kap. (Pahrfkata minetais rewerſs par 1445 rubl. ſelta naudà, kas buhtu kronim jamafſa kà kugu eewefchanas muita par „Atalantu“, pehz P. Bornholdt ſga ſinojuma, nu efot brikhs, jo ſinauzminiſterija atlaidufe muitu, eewehrojot to, kà „Atalanta“ pirfta jaw preekſch 1. julià un tilkai ſchini deenà wehl ſahluſehs eewefchanas muita par ahrſemès pirfteem kugeem.)

2) Spreeſchana par pelnas iſdaliſchani. Beedribas dome lika preekſchà panahſto pelnu iſdalit tahdà kahrtà:

a) preekſch dilſchanas kapitala atliſt, ſtatutàs noteiktà mehrà, 943 rubl. 16 kap.

b) kà gratifikaziju beedribas rakſtu wedejam 50 rubl.

c) reſerwes kapitalam preekſchirt 15 proz. no ſkaidras pelnas — 669 rubl. 53 kap.

d) kà diwidendi beedreem un proti: pa 10% teem, kas lihds 1. ſept. 1882 ſawu dafas naudu eemafajuſchi, no 26,444 rubl. 77 kap. — 2644 rubl. 48 kap. pa ½% par mehneſt (reſkinot tilkai pilnu mehneſchus), teem, kas pehz 1. ſept. lihds gada beigahm peedalijuſchees, no 9110 rubl — 50 rubl. 63 kap.

Gada-ſapulze ſcho preekſchlikumu apſtiprinaja.

3) Spreeſchana par algahm preekſch beedribas amata wiſreem. Dome lika preekſchà: eewehrojot beedribas wehl newiſai pla-plaſchahs darifchanas, ſchini gadà waldes lozefkeem iſdarit ſawus amatus, tapat kà lihds ſchim, par wolti. Sapulze peenehna preekſchlikumu ar pateizibu un uſdewa domei, iſſtrahdat preekſchlikumu par beedribas amata wiſru algahm un liſt to tad general-ſapulzei preekſchà, deht apſtiprinaſchanas.

4) Domes lozefku zelfchana. Tika eezelti: K. Kalniſch, P. Bornholdt, B. Dibriſis, Ch. Bergs, J. Groſswalds, M. Ballods, M. Mhbrandis, J. L. Lindemanis, J. Johannſens, K. Leeknejs, C. Oſs, J. Breikſch's, M. Mattifons, M. Grünupps, Fr. Weffers, J. Kalniſch, M. Ballods, un M. Kauping.

5) Rewiſijas komiſijas zelfchana. Tika eezelti: J. Lode, Ch. D. Bergs, A. Ferle, J. Behtinſch, A. Mhrgals un M. Lappa.

Weidsot no ſapulzes wehl tapa iſwehleti deht ſapulzes protokola lihdsparakſtiſchanas: A. Grünupps, K. Leeknejs un C. Zelms.

Tad wehl tapa paſinots, ka beedreem diwidende ſanemama jaw no pirmdeenas 28. februara, katri deenu no plſt. 9 riſtà pee beedribas kaſeera Ch. Berg ſga un ka domei nahloſchu peektdeemu plſt. 7 buhs beedribas amata wiſru zelfchana.

Par nekahrribahm uf ſchejeenes turgus „B. W.“ peefuhſta ſchahdu rakſtu: Schahd un tad d'firde pilſehtneekus ſchehlojamees, ka tagad no lauzeneekeem paſcheem winu raſchajumus, kà ſweeſtu, peenu u. z. nemas wairis nedabujot pirft, bet tilkai no uſpirzejeem u. t. t. Kapehz tas kà ir, to peerahdihſ atkal ſefoſchs atgadujeens. Uſbrauzu otrdeen ar weſumu ſweeſta uf turgu. (Zapeemin, ka tas notika pehz tam, kad wairaf uſtuſtschi bija ar manu prezi iſkaulejuſchees.) Daſchus ſpanus ſweeſta jaw biju pahrdewis, tè peenahza kahds kungs un ſahla pa wairakeem no maneem ſweeſta ſpaneem krahmet un oſcheret. Wiſpehdigi weenu iſnehmis, praſija, waj manim daudſ tahda ſweeſta? un tad pehz ihſas ſarunas pawehleja manim ar wiſu ſweeſta ſpani lihds nahſt uf kantori. Kad nu apkahrt ſtahwoſchee apleezinaja, ka tas efot kà ſanktais turgus komiſars, ari tagad tuwaki apſlatijees, zaur ſarkano zepures loſu wiſſch par ſawadu, nefa tee ziti bija japeenem, tad nedrihſteju nepaklaufit, laut gan pee tam mans weſums uf turgus palika gluſchi beſ apſargafchanas, uf kò ari peeminetais kungs negreeſa nekahdas wehribas. Kantori nonahluſcheem tas pats kungs nonehna ſweeſta ſpani, nopraſija dſihwes weetu un wahrdu un rupji (par peemehru weenumehr par „tu“ ſaukdams) iſbahrdams,

pawehleja atnahſt pulkſten 1. Miſgahjam noteiktà ſtundà ar ſawu zela beedri un kad to bija no kantora iſraidijuſchi, ſahla nu mani ar jaw peemineto rupjibu raht un draudet, ka uſdoſchot kriminal-teefahm u. t. t. Kad pee ſawas prezes neſinaju nekahdas wainas, ſtahweju gluſchi meerigi gaididams, zil tahſu gan winu rupjibas ſteepfees? Weigu iſnahkums bija, ka par brikſtinu atdewa manu ſweeſta ſpani un pawehleja eet mahjà. Wehl japeemin, ka ziti ſweſchi mani mahzija, lai ar „kungeem“ iſlihgſtot, jo zitadi man eefchot flikti; tapat ja-iſſaka, ka wiſu ſcho notikummu ſpehju ar leezeneekeem peerahdit, kà ari to, ka mans ſweeſts nebija flikts, kò jaw peerahda ari tas fakts, ka man winu pehz pahri ſtundu nokirzinafchanas atdewa atpaſal, kò tak, ja ſweeſts pateefi tahds, ka nedrihſteju pahrdot, turgus walde wekad newareja darit. Nu atleekahs tilkai jautajeens, kapehz drihſt kà ar ſemju kaudim apeetees?

Draudſes teefu preſchdetaju leetà „B. W.“ peefuhſta ſchahdu rakſtu. „Kà ſinams, draudſes teefas Widsemè paſtahw iſ 4 lozefkeem, proti kà ſauktà draudſes kunga jeb draudſes teefas preekſchſchdetaja, kas zekams no leelgruntneekem, un ſemneeku 3 peefchdetajeem, kas zelami no ſemneekem uf 3 gadeem. Pee peefchdetaju zelfchanas balſotaji no ſemneeku puſes ir pagasta teefu lozefki, kas teef ſapulzeti pehz draudſes teefu apgabaleem. Neſen Widsemè notikuſchas jaunu draudſes kungu zelfchanas, un drihſumà zels ari draudſes teefu peefchdetajus. Duru par wajadſigu, atgahdinat ſemneeku balſotajeem ſcho zelfchannu ſwaru. Draudſes teefu peefchdetajeem ir ſwarigi uſdewumi. Wini kopà ar draudſes kungu neween ſpreeſch par prahwahm, kas waj nu nonahſ zaur apelaziju pee draudſes teefas iſ pagasta teefahm, waj teef taifni eeſahktas pee draudſes teefas, bet ari ir uſraugu teefa pahr pagasta waldbahm. Wi-neem pee pagasta amatu apſtiprinaſchanas waj ne-apſtiprinaſchanas, pee ſubſſibu iſſchirſchanas par pagasta amata wiſreem, pee pagasta amata wiſru ſtrahpeſchanas waj atzelfchanas no amata tahda pat balſu teefiba, kà draudſes kungam. Weſ winu peekriſchanas draudſes kungs tahdàs leetàs newar taifit nekahda ſpreeduma, un ja wiſſch to dara, tad tas ir pretlikumigi un tahdam ſpreedumam naw nekahda likumiga ſpehka. Deemſchehl draudſes teefu peefchdetaji lihds ſchim toti maſ nehmuſchi dalibu pee uſraudſibas pahr pagastu waldbahm, bet kahwuſchi draudſes kungam weenam paſcham ſchai ſinà ſperſolus. Leekahs, ka daſchi peefchdetaji nemanaw ſkaidri ſajehguſchi ſawas teefibas, bet domajuſchi, ka draudſes kungs jaw pehz likuma weenigais ſpreedejs uſraudſibà pahr pagastu waldbahm. No tam redſams, kò pee draudſes teefu peefchdetaju zelfchanas ſtipri uf to jaluhko, ka tiktu eezelti ſapratigi un paſtahwigi wiſri, kas pateefi ſpehji iſpildit ſawus ſwarigakos uſdewumus. Lai balſotaji labi apdomà to pee zelfchanahm. Lai nepalaiſchahs uf to, ka draudſes teefas pehz meera teefu eewefchanas beigfees un kà tadeht tagadejahm zelfchanahm buhtu maſals ſwars. Meeru teefu eewefchana un draudſes teefu atzelfchana warbuht notiks tik pehz diweem gadeem un draudſes teefahm tadeht wehl ſtahw preekſchà prahwis darbu laufs.

No Gatartas, Dſchrbenes draudſe. Jaw atkal peenahzis kà ſauzamais „deribas laiks“.

\*) Schè japeemin, ka uf 3. lapu puſes zaur drulas kluhdu ir teikts, ka uf „Atalantas“ ſrahts bijuſe 350 mahrtas par 1000 kilo; jalafsa: 3,50 mahrtas (jeb 3 mahrtas un 50 ſenigi).

Wakineezini melle pajumta, mahjas tehwi kalpus un kalpones. Pagastds, kur derama deena jaw pagahjuse, dsird kalpus sechloja-meess, ka ar solito newareschot zauri speestees, bet solitaji fakahs, ka wairaf dot nespehjet. Galu galã isnahk, ka kalpi fahihgt lihds ar feewu pa wasaras laiku un paschi wiszaur gadu kalpot par nomu un 25 rbf. naudas, no kuras wehl ja-atnem lihds 8 rbf. galwas naudai, behrnu stolas nauda un zitahm wajadsibahm. Meitu un puischu algas ari krituschas par 10—15 rbf. Pagahjuscha gada masas eenahschanas peespeesch fainmeekus wijada sinã schaurak eegrositees. Deews sin, kur katrs nahfuschã gada atradihs pelnu, jo leelaka data kalpu paleet „uf sawu rofu.“ (B.)

No Irona Babaschu pagasta. Behrnu seemu kahdi wilki eeradahs muhju apgabalã. Lai gan wijadi puhlejahs winus aplent, tomehr til waren' flittas, nepastahwigas seemas deht nebij eespehjams winus noschaut. Wasara tee apmelleja ganamos pulkus, un daschs labã jehrinusch wineem krita par upuri, ja pat wini nekanejahs eelaustees laidara few laupijumu faguht. Seemai fahfotees, jehrinu wairs nedabudami, wini fahfa sumus laupit. Ari scho seemu deefgan nodarbojahs winus eelenkt, bet lihds schim ne-isdewahs. Bet zaur mescha farga usziht geem publineem laimejahs, 10. febr. f. g. paschu willa mahti nokaut. — Wezee tehwi stahsta, ka schinis pehdejds trihs-desmit gaddõs nemeens wilks naw nogalinats Babaschu meschã. (B.)

Par Leepajas tirdsneezibu. No 1871. gada, lamehr buhwets dselsszelsch, kas saweeno deenwidus Kreewijas bagatos labibas widuschus ar Leepajas ostu, Leepajas tirdsneeziba augtin aug.

Lihds tam laikam eenahza Leepajas ostã gadskahrtã kahdi 300 fugu. Wisa tirdsneeziba sneedsahs lihds 6 milj. rubkeem. Eedsihwotaju skaitis bij mas: pilsehta rehkinaja ap 1870. gadu no 9,000 — 10,000 eedsihwotaju.

Pehz pabeigtas dselsszela buhwes pilsehta ahtri usplauka.

Ta 1878. g. tirdsneeziba bij 23 1/3 mil. r. leela.

1879. g. " " 33 1/2 " " "

1880. " " 35 2/3 " " "

Tai pascha 1880. gada eenahza ostã 1670 fugu un isgahja 1290 fugu un pilsehta rehkinaja pee 40,000 eedsihwotaju. Toreis pilsehta isflatijahs ka kahda plascha buhwes weeta. Wezus naminus noplehja un buhweja jaunus leelatus namus, pee ostã issehlahs jauni stalti spihleri un 1 kwadrat wersti leelas gamklas un plawas, kur lihds tam nebij nekahdu ehku, apbuhweja ar nameem. Ar nameem toreis tirgoja ka ar kuen katru prezi: pirka un pahrdewa un namu zenas toreis anga besgaligi. 1881. gada tirgoshana sneedsahs lihds 39 1/2 mil. rubkeem; ostã eenahza 1310 fugu un isgahja 1692 fugu. Tahda wihse tirdsneeziba nebij masaf, nefa agrafds gaddõs, bet tomehr nami krita zena. Gemesli bij daschadi. Israhbijahs, ka namu wairaf sabuhwetu, nefa eedsihwotajeem wajadsigs. Namu un ostã buhwes apstahjahs, ta ka dauds strahdneeku atkal aisgahja prom.

Namus pehrkot, mehdsã arween masuminu eemakfat un kad nu reis wajadsesja par pirko namu naudõ famakfat, tad newareja naudõ pat par nedfirdeti angstahm (30%) prozentehm nekur sadabut, jo pilsehta bij toti mas

naudas. Ta tad pahrdewa weenu namu pehz otra uf uhtrupi par smeekla nauda un deemschehl, dauds semneeku, kas ar labu naudas padomu nahfuschu un schẽ namus, waj nu eepirfuschu jeb apfahfuschu buhwet, greefahs pliki uf laukeem atpatak. Namu pahrdoshana uf uhtrupi naw wehl scho balto deenu mitejusehs un wina gan nerimfees wehl labu laizinu.

1882. gads bij tirdsneezibas sinã atkal labaks nefa agratee. Tai gada atkal eenahza ostã 1670 fugu (1081 twaitonis, 589 sehgefu fugi) un isgahja 1647 fugi (1072 twaitoni un 575 sehgefu fugi) un tirdsneeziba lihdsinajahs 44,396,411 rubkeem. Un ja labiba turpmak tif leeliski peetezeshs ka schim brihscham, tad atkal 1883. gads pahrswers wisus agrafos gadus. No jauna gada fahlot atnahk 13 reis deenã wagonu rindas, peekrautas ar labibu, sehklam, lineem u. t. pr. tas ir ildeenas no 350—400 wagonu. Kad eet gar pretschu waksahli, tad reds garas, jo garas pajumtes peebahstas pilnas ar labibas maifeem. Spihleri, kas ostmalẽ, ir pilni labibas. Labiba pat sehtas fabehrta apaksch klajas debeshs. Un ka dsird, tapat gutot dauds labibas apaksch klajas debeshs pee daschahm Leepajas Romni dselsszela stazijahm.

Ostã bij dascheem brihscheem tifdauds fugu, ka stahweja abãs pufes pa 3 rindi fugu, ta ka daschu fugi peeberot labibas maifus nefa pahri par 2 fugeem un behra treschã fugi. No ta redsams, ka osts pehz ne-ilgeem gadeem japagarina uf esara pusi. No agrarihã lihds wehlai naktei peewed maschines un algadschi labibu pee spihforeem un fugeem, bet ostmalẽ ir paschauras, ta ka ores un wagoni masas telpas deht tilai rahni kust uf preekschu.

Labibai schim brihscham masas zenas. Par rudseem, kas 120 mahrzinu smagi, maksã 98 1/2 kap. par pudu, tas ir par mehru 2 rbf. 80 1/2 kap. Bet ja rudsi smagati, nefa 120 mahrzinu, tad peelee uf katru wairako mahrzinu if uf puda 1/2 kap. kahrt; turprestim, ja rudsi weglati, nefa 120 mahrzinu, tad norehkina if no mahrzinas, kas istrubhlt no 120 mahrzinahm if no puda 1/2 kap. Leelakee labibas kantori pehrk tagad labaf labibu uf pudeem, nefa uf mehreem.

Par Kreewijas ausahm maksã 74 lihds 77 kap. par 1 pudu. Par labafajahm bal-tahm Kreewu ausahm maksã 80 lihds 88 kap. par pudu, par melajahm ausahm maksã 79 lihds 82 kap. par pudu. Par Leischu un Kurjemes ausahm maksã 73—75 kap. par pudu.

Par labeem smageem meescheem maksã 90 kap. par pudu; par oderes meescheem 80—85 kap. par pudu.

Linu sehklas, kas if Kreewu stepehm, maksã 140—148 kap., bet Leischu linu sehklas tif 131—135 kap. par pudu.

Zenas labibai, ka redsams, toti semas un tapehz nereti dsirdam semneekus juhdsamees, ka wineem pee wisleelakeem publineem, pee wifas tauwischanas pat pee labas labibas japaleekot tagad par mukkeem.

Labibas zenas, ka saprotams, nenodibina muhju Leepajas tirgotaji, bet winas nospreesch uf pasaules tirga. Seemet-Amerika un Kreewija iswed if gadus dauds labibas. Amerika par 17,000 mil. rubkeem, Kreewija par 300 mil. rubkeem. Kad nu kahdu gadu Bakar-Giropã dauds labibas wajag un Seemet-

Amerika un Kreewija newar dauds pahrdot, tad ir labibas zenas augtas, bet kad Bakar-Giropã laba labibas rascha un Kreewija un Amerikã tapat, tad ir labibai masas zenas. Bes tam mums wehl ja-eewehro naudas-kurfs. Tirgotaji pahrdod labibu ahsemes pret selta un sudraba naudõ. Kad nu muhju papihra naudõ masa zena, tad tirgotaji dabu par selta un sudraba naudõ deefgan dauds papihra naudas un war aridsan labibas pahrdewajeem wairaf makfat papihra naudõ, nefa dotu, ja buhtu selta jeb sudraba nauda ja-famakfa.

Labibai, ka ari daschahm zitahm prezehm, ir gan sawi ihpafchi widutschu, pehz kuru zenahm aridsan ziti labibas kantori taifa sawas zenas. Ta par peemehru rudsi teef pa leelai dakai pirkti un pahrdoti zaur Berlines kantoreem: muhju Baltijas kantori loti eewehro, zil dauds tur maksã par rudseem. Preeksch kweescheem ir tahds widuzis Londone, preeksch ausahm un meescheem osti, kas pee Samanschas kanala, kuresch schkir Angliju no kontinenta. — preeksch elas prezehm ir Parise, preeksch ahdahm ir Antwerpene, preeksch spirta Hamburga, preeksch tehjas un kaschokeem — Maskawa u. t. pr.

Baltijas labibas tirgotaji newar tagadejds laikds wairs dauds uf weenreis pelnit, bet pelna dauds sawu kapitalu gadskahrtã daudfreis apkahrt grosot. Tagad labibas kantorim jabuht ar meeru, kad winsch pelna 2—4 kap. no pudu un kad bes tam wehl winam famakfa par „cif.“ (Sem wahrda „cif“ tirgotaji saprot atmaksu par fuga peelahdeschanu, maksu par juhras afekuranzu un maksu par fuga frakti (nomas) naudõ.)

Sinams daschi kantori wehl newar atradinatees no teem laikeem, kur pelniã dauds uf weenreis un brehz tapehz, ka sehds laikds newarot wairs nefa ihsti nopelnit.

Pehdejã nedelã Leepajas ostã eenahza daschi fugi ar jaunahm filkehẽ, bet zenas winahm naw wehl nodibinatas. Tapehz runasim labafi par scho prezi paschu.

Silkes isfchir pehz peekraschẽ, kur winas swejo. Silkes swejotas pee Norwegijas peekraschẽ, ir treknas un ar parupjahm asalahm, un teef pehz sawa leeluma nosauktas par „m“ (masahm) filkehẽ, par „R“ (masahm widus), par „RR“ (leelahm widus) un „RRR“ leelahm filkehẽ. Norwegeschẽ silkes ir eglu muzãs un winas mehds faines pirkt.

Silkes swejotas pee Schotlantes kraschẽm naw tif treknas un winu asafas ir smaltas. Winas ir gobu muzãs zeeti un gludeni eeflodfistas. Weenas Schoteeschẽ silkes sauz par „spent“ filkehẽ, kad winus jaw islaida ikrus un peenus pirms tahs pee krasã sawejojã. Tapehz schihs ir pazeetas un sausas. OTRAS sauz par „matjes“ (meitas) filkehẽ. Schihs ir jaunã, naw pilnigi isauguschas silkes. — Treschahs sauz par fullbrant“ filkehẽ. Schihs ir pilnigi isauguschas, ar peeneem un ikreem sakertã, naw zeetas un ir mehreni trofnas.

Kad Schoteeschẽ silkes labi un kahrtigi muzãs flodfistas, tad Anglu waldiba eedefina muzahm sismi par leezibu, ka silkes labas. Tahdas silkes, uf kuru muzahm schi krona sime, sauz par „kronbrant“ filkehẽ. Apfkrambatã silkes Schoteeschẽ mehds ihpafchãs muzãs list un sauz par „tornelli“ filkehẽ. Bes peeminetahm filkehẽ ir wehl dauds

zitu, bet tās šomneeki gandrīš nekad nepehrt un tapehž viņas nepeeminejām.

(Lat.)

**Peterburga.** Par Skopinas bankas nelaimi „Waldības Wehstnešis“ pašneedi šahdas finas: Pehž notikumeem Skopinas bankā awises beeschi pašneedi nepateefas finas par kapitalceem, kas tur nogulditi no garigahm eestahdehm. Tā par peem. nešen sūoja, ka Solowežli klostereis tur saudejis 600,000 rbl. Kā redsams īs grahmatahm no 30. augusta 1865. lihds 16. septembrim 1882., garigas eestahdes tur noguldijušas pamišam 2215 noguldijumus, kuru leelums kopā istaisa 991,294 rbl., to starpā: 1) klostereem u. z. peedereja 337 noguldijumi par 130,595 rbl.; 2) konsistorijahm, emeritalkafeshm — 43 noguldijumi 38,291 rbl.; 3) mišijahm — 4 noguldijumi par 15, 341 rbl., un 4) garigahm skolū eestahdehm — 9 noguldijumi par 18,400 rbl. Kopā par 127,729 rbl. Tee ziti sīhlee noguldijumi (par 793,567 rbl.) peeder basnijahm un garidsneekceem.

**Rastawā,** 6. februari, generalis Mittichs tureja etnografijas beedribā preekschlasifichanu par Slahwu tautibu isplahstichanos wezds laikds un muhsu deenās. Sawā runā generalis sīhlači aīšnehma Leišču un Latweeschu tautu wehsturigo dšihwes gabjeenu, pee lam it fenišchtu wehribu greeša īs Wentineem un tagadejo Latweeschu tautas stahwokli. Munnatajs pats īsgatawojis plaschu semes rulli (landfahrti) preeksch Latweeschu semes, etnografijas finā. Klausitaju bija sawahzees dauds, un gandrīš wišī no angstahs laušču sčkiras, aristokrati. Ari wairak Kreewu awišču redaktari bija eeraduschees; wīnu starpā redsejam īs Afakowu, kas sawā awiše „Pyc“ īsgahjuscho gadu dēwa tīk plaschus pahrspreedumus un pahrskatus par Latweeschu semes tagadejahm buhšchanahm; tahdus rakstus sčhi awiše ari sčhogad pašneedi. Nahkoshās deenās tanī pat beedribā pašneegshot ari kahds zīts beedribas loželis Kreewu publikai plahšchakas finas par Latweescheem. (B. W.)

### Ahresemes finas.

**Politikas pahrsstats.** Par swardigo notikumu wispirms japeemin Kreewu walstis kanzlera knasa Gortschakowa nahwe, kas nomira swehtdeenu, 27. februari Baden-Badenē. Pehž muhsu deenas awises waram par nelaiķa knasu sčahdas finas pašneegt.

Knas Meksanders Michailowitschs Gortschakows dšimis 1798. gadā. Tā tad wīnsch sčafneedsis 85 gadu wezumu. No sčhi dšihwības laika wīnsch gandrīš 65 gadus pawadījis walstis deenastā.

Knas Gortschakows bijis weens no kreetnakeem Kreewijas diplomateem un ahreleetu waditajeem. Wina wahrds eenem Kreewijas wehsture eewehrojamu weetu. Knas Gortschakows peedereja pee teem diplomateem, kas prata sawu amatu lihds pamatam un tadehļ nekad ne-īsdarija prasias klabdas. Pastahwigi wīnam wīš laimejahs, ko tas darija.

Wina jauniba krita tai laikā, kad pus Eiropa bij zaur Napoleona I. apgabsta un tad diplomati pubhlejahs, pahrlabot Eiropas semes kahrti un ušturet starp walstim lihdsfwaru. Tee bij diplomatijas seedu laiki un jaunais Gortschakows tuhli no eesahkuma dabuja labu skolū. Wīnsch peedereja pee wezas angstas Kreewu muishneeku zīts (ku-

ras sentehur peedereja pee wezajeem Kreewu waldineekceem īs Kurika zīts) un tadehļ weegli nahza angstahds diplomatiskds amatds. Wīnsch bija par suhtni daschās walstis (Stutgardā, Frankfurtā pee Maines, Wīhnē), un kad keisars Meksanders II. bija nahzis īs troni, Gortschakows drihļ (1856) tika eezelts par Kreewu ahreleetu ministri. Wehlat wīnsch dabuja walstis kanzlera tituli, kas Kreewijā angstakais živil-deenasta tituls.

Gortschakows wadījis Kreewu ahreleetas 25 gadus. Tīk wezums un sliimiba beidjot peespeeda wīnu atfajitees no amata. Wīšā sawā amata wešchanas laikā Gortschakows pratis weizinat Kreewijas intrefes ahrejās leetas un ušturet Kreewijas godu īs ahreem. Wina politikas wadīschanā parahdijahs ne tīk praktiska diplomatijas darba praschana (ko war eemahzitees zaur ilgu buhšchanu amatds), bet ari tahkredsiņas azis, kas mahļ noswehrt nahkoshus laikus un aprehkinat sawu politiku preeksch īlgateem laikmeteem. Zaur Gortschakowa politiku wīšā wina dšihwe weens sarkans pawedeens: wīnsch bija Austrijas pretineeks. Wīnsch bij weens no pirmajeem Kreewu diplomateem, kas īsrahdija, ka Austrija Kreewijas dabiskā pretineeze un ka Kreewijai ne buht nenahkshs stutet Austriju, bet tai preti srahdat. Keisars Nikolajs neklausīja to, bet glahba Austriju 1849. gadā, kad Austrijai zaur Ungaru dumpi un ziteem nemeereem draudeja īsposichana. Tā bija leelakā kluhda, kuru keisars Nikolajs padarijis un kuru tas wehlat (Krimas kara laikā) pats sčahdja. Sčglahbtā Austrija peebedrojahs Kreewijas pretineekceem un aptureja zaur to Kreewijas sčhis Balkanu pussalā.

Slawenakais knasa Gortschakowa laiks bij 1863. gads. Tai gadā īsžehlahs Poku dumpis pret Kreewiju. Poli pee tam zereja īs zitu walstju eejauhšchanos un palihdsību, un pateesi īslikahs, ka sčhai zeribai buhtu pamats. Franzija, Anglija un Austrija sčhla sčpert eejauhšchanahs sčhis un laida Kreewu waldbai koprakstu, kūrā pagehreja preeksch Polijas daschadas reformas. Tas bija bailigs brihdis preeksch Kreewijas. Wehl Kreewija nebija atpuhtusees no Krimas kara; patlaban bij eewesta leelā reforma, semneeku brihwlaischana, kas tā sčprotams bija saweenota ar daschadeem jutumeem. Dumpis plosijahs nu Keetruma - Kreewijā, un nu wehl trihs leelwalstis draudeja eejauhštees, jo kad Kreewu waldbi atraidija leelwalstju pagehrejumu, wareja notikt, ka tahs īsahla pret Kreewiju karu. Bet Gortschakows nekahwahs sabaiditees. Wīnsch labi sčprata Eiropas politisko stahwokli un no tam sūnaja, ka triju leelwalstju draudejums bij tuhšchi wahedi un ka tahs nopeetni īs eejauhšchanos nebij sčgatawojuschahs, nedī ari buhtu warejuschās sawā starpā weenotees. Droschi un zeeti Gortschakows atraidija triju leelwalstju eejauhšchanos, īsšklaidrodams tahm, ka Polijas jantajums īs Kreewijas eeschejis jantajums, un ka zītahm walstim naw nekahdas teesības lihdsrunat Kreewijas eeschejās leetas. Gortschakowa aprehkins īsrahdijahs par pareisu. Trihs leelwalstis pehž sawa pagehrejuma atraidischanas palila it meerigi mahjās un nekustīnaja ne pīrksta preeksch Poteem.

Pehdejds gads Gortschakows sčhla greeft sawus eerotshus īs kahdu zitu puši, proti pret Bahziju, jeb pareisaki: pret Bismarka

politiku. Pret Bahzijas saweenoshchanos par weenu walsti Gortschakows nebij pretojees, jo tas bij dabisks Bahzu tautas attīhstības pagehrejums. Pee tam pretestība ari tadehļ newareja notikt, ka Pruhšijas un Kreewijas waldineeki bij tuwi radeneeki un dšihwoja sīrnīgā draudsihā. Gortschakows tīk īsleetoja Bahzu Franzuschu kara laiku preeksch Kreewijas teesību pawairoshchanas īs Melnahs juhrās. (Par to wīnsch dabuja teesību, sčauttees ar goda tituli „Свѣтлѣйшій“ jeb Durchlauchte.) Bet no tā laika, kad Bahzija bij palikuse par sčehzign walsti pee Kreewu robeschahm, Gortschakows aīstahweja domas, ka Bahzijas sčehla tahkaka īsplahstichanahs naw atļaujama, un ka it īspaschi Kreewija nedrihst peelaiht Franzijas galigu nomahšchānu zaur Bahziju. 1875. gadā Bismarks esot grībejis īsrihtot jaunū karu pret Franziju, lai waretu no jauna un wehl sčiprakti sčatreekt sčho walsti, eekam tā no pagahšsčhā kara atpuhtusehs. Gortschakows tahdeem Bismarka zenteeneem zeeti pretojees, draudedams ar Kreewijas eejauhšchanos. Nelaiķis keisars Meksanders II. sčhoreis pilnīgi peekritis Gortschakowa domahm un no tā laika Bismarks sūnaja, ka Kreewija nestahwehs īs Bahzijas puši, ja Bahzija īsahktu pargalwigu karu pret Franziju. Bahzija tīk tad wareja zeret īs Kreewijas neitraliteti, ja Franzija buhtu palikuse par kara eesahzeju; bet Franzija no tam sčargajahs.

Suhlodams īs nahkoshceem laikeem, Gortschakows no tā laika aīstahweja domas, ka Kreewijai der ušturet labu draudsihu ar Franziju.

Berlines kongresa laikā (1878) Gortschakows tam nepeekrita, sčskaldit Bulgariju un pahrgrosit daschās zītas preeksch Kreewijas swardigas San Stefano meera lihguma punktēs. Bet otrs Kreewijas aīstahws sčhai kongresi, grafs Sčhuwalows, aīstahweja domas, ka Kreewija minetas punktēs warot upuret Anglijai par patīschānu. Grafa Sčhuwalowa padoms toreis dabuja Kreewu waldbi wīrsroku, un Kreewija atfajijahs no dascheem swardigeem kara peenahkumeem.

Gortschakowa politika arweenu bijuse tautiska, un tadehļ wina wahrds Kreewu tautai arweenu bijis mihtsch. Tadehļ wīnam ari paliks sčhai tautā laba peemina.

Tagadejās Pruhšijas rihta data no seneem laikeem tīk apdšihwota no Leišcheem. Kahda data no sčheem Leišcheem ar laiku tīkuse pahrwahzota, bet wehl kahdi pahri sčints tuhstoschu žilweku turahs pee Leišču tautības un walodas. Pruhšchu waldbi, kas apspeesch katru sčweschu tautibu, apspeesch sūnams ari Leišču tautibu. Leišču walodai neteek atfautas nekahdas teesības. Pat wīšās sčmakās tautas skolās mahziba teel sčneegta Bahzu walodā. Jaunakā laikā nu Pruhšchu Leišchi sčhkluschi drusku kustetees. Tee eesneeguschi ministram lihgumu, kūrā tee lihds, lai Leišču apgabalds Leišču waloda tīktu eewesta tautas skolās par mahzības walodu. Bahzu awises, kā protams, sčahdeem prasijumeem nīkni pretojahs, bet Poku awises to aīstahw, jo Poku tautiba, kaut gan no wīnas Pruhšijā kahdi 2 miljoni žilweku, no Pruhšchu waldbi tapat teel sčpaidita un wājata, kā Leišču tautiba. Poku awises īsšklaidro, ka Leišcheem Pruhšijā esot wehl grēhtaks stahwoklis nēla Poteem, jo Poku tautiba un waloda wīsmasak teelot aīstahweta

no katolu basnijās. Polu katolu garīdznieki strahdajot tautiskā garā, bet Pruhšchu Leišchi esot atrauta no katolu basnijās un pahrwehrti Luteru tizibā. Luteru garīdzneeki ne-efot aistahwejuschki un ne-aistahweschot Leišchu walodu un tautibas leetu. Ja Leišchi buhtu palikuschi pee katolu basnijās, ņchi wismajal buhtu preeļsch wineem ustu-rejuse winu Leišchu dseefmas un Leišchu spre-dikus basnijās. Leekahs, ka Polu awises grib Pruhšchu Leišchus attal atgreet katolu tizibā un ja minete Luteru garīdzneeki ari turpmal isturejees waidigi pret Leišchu tau-tisko leetu, tad Polu zenteeneem ņhini ņinā waretu labi ņemetees. Tomehr ņipra tau-tiska kustešana pee Pruhšchu Leišcheem ne-war agraki notitt, tā pehz tautiskahs kuste-šanahs eesahkuma Kreewu Leetuwa. Kreewija dšihwo kahdi 2 1/2 miliona Leišchi, tā ka tē preeļsch Leišchu tautibas leetas leela-las zeribas. Tautiska kustešanahs pee Kreewu Leišcheem drihs atrastu atbalsi Pruh-šchu Leetuwa.

Stribdi stary Poteem un Rusineem (Mas-kreewem) Galizija paleel arweenu afaki. Tas nesen parahdijahs runā, kuru Rusinu depu-tats Kulatschlowskis turejis Austreeschu de-putatu namā. ņhini runā tas issazijis, ka Rusinu appeeschana zaur Poteem basnijās ņinā peespeeschot Rusinus domat uš pahree-ņhanu zita tizibā. Galizijas Rusini, ka ņi-nams, peeder pee tā ņaulteem unijateem jeb puskatoteem. Jaw pahri gadus atpafat pee wineem eesahkusehs kustešanahs, kuras mehr-kis bija atraut unijatus no katolu basnijās un atgreet tos pareistizigā basnijā, pee ku-ras Rusinu tehwi tehwi wezakōs laifōs pee-derejuschi.

Suezas kanala razejs Leseps, kas beidsamā laika ņsturejahs Parise, drihsunā dosees uš Aldschiru, ismekledams, waj wina preeļsch-likumis, pahrwehrt kahdu datu no Saharas tuknescha par juhru, pateesi ne-ņswedams, ka waldivas komijija nesen spreeduse. Leseps negribot atfazitees no ņawa preeļschlikuma. Winsch nemschot uš Afriku lihds kahdu pulku inscheneeru un leetas-prateju un ar winu palihdsibu ismelleeschot peenahkoschos apgaba-lus. Bezais Arabeeschu wadonis Abd-el-Kaders peekrihtot Lesepa preeļschlikumam un esot dewis tam lihds wehstules pee dascheem Arabeeschu augstmaneem un ņeikeem, lai ņhee weizinatu Lesepa ņofus.

**„Waldivas Wehstules“ par kug-neeziibu.**

„Waldivas Wehstules“ dod ņawā 14. nu-murā (1883. g.) newisai garu pahrskatu par Maslawas leifariskas juhrneeziibas beedribas darbibu un wispahri par kugneeziibas weiksni.

Agrakōs gaddis (15 un wairaf gadus at-pafat) Kreewija waldiva wispahrigi domas, ka ar kugneeziibu warot nodarbotees tikai turgotaji, t. i. ņswedamo un eewedamo pretschu waditaji un ņanehmeji. Pee ņehim domahm turejahs ari mihšu waldiva. Waldivai ruhpeja kugneeziibas attihstischanas jaw no Petera ta Leela laikeem, tadehl wina ari wisfadi gabdaja, lai ari Kreewija weiktoš kugneeziiba, ka tas zitās ahrsemju juhrwalstis leela mehrā noteel, ka par peem. Anglija, Seemel-Amerika, Norwegija (ņchaj masaja semite ar masaf eedshwotajeem nekā mihšu Baltija). — Lai kugneeziibu weizinatu, wal-diva pabalstija tikai fabrikantus, turgotajus,

dibinaja kugneeziibas beedribas un dewa mil-sigus naudas summas tā beedribahm tā ari weenigahm personahm. Tā par peemehru kahdā Maslawas Kreewu ņhurnalā no agra-tajeem gadeem lasam: „Skaita, ka waldiva isdewusi naudas, lai weizinatu Kreewijas deen-widus juhrmalas ruhpeeziibu:

1. Generalgubernatoram, knasam Woron-zowan, 160 milj. rublu.
2. Dsesas pilsehtai 200 milj. rbl.
3. Kreewu twaikonu un tirdsneeziibas beedribai pee Melnahs juhras 35 milj. rbl.
4. Tahdai pafchaj beedribai pee Kaspijas juhras „Kaukass un Merkuris“ — wairaf miljonu rublu.

Neds, zil leelus upurus nesusi Kreewija, lai waretu weizinat ņawu kugneeziibu! Bet kugneeziiba Kreewija tomehr ne tā weizahs, ka buhtu bijis jagaida pehz ņchahdahm mihšu naudas summahm. — Ari ahrsemēs waldivas daschās walstis wehl ņcha gadu-ņmtena ņahkumā wehlejahs uš ņchahdu wihsi leelahm naudas-summahm weizinat turgotajeem un kugneeziibas beedribahm kugneeziibu, bet peedshwojumi jaw ilgi parahdijuschki ņchahdas pabalstischanas sistemas nederigumu. Nu ari Kreewijas waldiva pahrlleezinajahs, ka nauda pahreet pa leelakai datai bagatu turgotaju un fabrikantu rokās, bet kugneeziibai loti mas labuma no ņcheem miloneem rublu. Nu melleja un pehtija pehz zitadakeem lihdselkeem, kas weizinatu kugneeziibu. Un weizinat winu wajadseja, jo Kreewijai nahzahs maksat il gadus 56 lihds 60 un pat 70 un wairaf milonu rublu par ņawu pretschu is-wadaschani. Un neween ņchis ņiktums ze-lahs no tam, ka Kreewijai naw ņawu kugu. Zaur kugu truhkumu ari zekahs laite, kas Kreewijai tagad par leelu ņlahdi, t. i. ka Kreewijas tirdsneeziibu un ruhpeeziibu, ih-pafchi juhrmalu tuwumā, ņanehmuschki ņawās rokās ahrsemneeki: wisa pehna aiseet ahrsem-neeku kulēs un Kreewijas juhrmalneekem, pilsehtneekem un semneekem atleel tikai darbs, ņweedri un foti mafa atmakfa. Ka ahrsem-neeki Kreewija ahtri peenemahs bagatibā, to latris reds un ņin.

Arweenu wairaf pahrlleezinajahs wisi kug-neeziibas labwehletaji, ka „pabalstischanas si-stema“ neder, ka wina bagatos turgotajus tikai padara wehl jo kuplakis un bagatakus, un ka leelakai eedshwotaju datai, semneekem un pilsehtneekem nekahds labums ne-atlez no wiseem isdoteem miloneem.

Kad nu kugneeziibas ne-attihstibas atnesa un wehl tagad atnes til dauts ņiktuma mihšu pafchaj tehwijai un kad bagatee turgotaji, bagatahs twaikonu un kugneeziibas beedribas (kas no waldivas dabuja desmiteem milonu palihdsibas) nepeepildija zeribas, ko waldiva uš wineem lifa, tad waldiva greefahs pee weentahrscheem juhrmalneekem: semneekem un ņwejneekem. Juhrmalas semneekem nu gan nedewa wis miljonis, kas ari nebuhtu labuma atnesuschki, bet mehginaja winus ap-gahdat ar wajadņigahm juhrneeziibas ņinibahm. Preeļsch ņchi mehrka waldiva isdewa 1867. gadā juhrskolu likumus, pehz kureem waldiva atkanj juhrmalneekem dibinat juhrskolas, kur un zil wajaga, pee kam waldiva dod no ņawas pufes palihdsibu no 500—1000 rbl. un wairaf par gadu latrai juhrskolai.

Kad apskata, kahdu labumu atnesuschas juhrskolas Norwegija, Anglija un zitur, tad

Kreewijai un ari mums Latweescheem jateel jo leelas zeribas uš juhrskolahm.

Norwegija pehz semes leeluma pafschaka nekā Latwju-ņgaunuseme, kas ņkaita drusku wairaf nekā 2 mil. eedshwotaju, Norwegija tikai 1,800,000 eedshwotaju. Norwegeem 110 gadus atpafat bij tikai 519 kugu, tagad wineem 800 kugu. ņcha gadu-ņmtena eesahkumā Norwegeeschus lihds ar Latweescheem ņkaitija pee tahm wisu nabagakahm tautahm, tagad Norwegeeschus ņkaita pee turigeem, kurepreti Latweeschi wehl lihds ņchim naw tikuschki daads uš preeļschu mantas ņinā. Norwegi wisu to ņasneeguschki zaur juhrskolahm.

**Kas ir tautiskee laifraksti?**

(Statess Nr. 5.)

Apsuhkosim nu, waj „Lat. Awises“ teescham ir kristiga awischu lapa?

Kā wina isturejusees pret bahrineem, mehš jaw redsejam. Leekahs, ka „kristiga aw. lapa“ tā wis nedaritu. Bet ari godprah-tibā un kaunibā wina naw ņcho wahrdi pelnijusi, ka tuhdaļin redsejam. 24. numurā atronahs tee ņwehtee dseefmas wahrdi:

„Nu esi ņlawets ņejulinsch,  
Ka tu mums dšimis zilweinsch,“

kas teescham ņkan pehz „kristigas awischu lapas,“ bet tā ja-istruhschahs, kad 34. nu-murā lasam:

„Kad tee jehrini nenesos,  
Tad mehš pliki wasatos,“

ņcho eelu-puiku dseefmu, kas til no besdee-wigeem, nekauņigeem zilwekem teel dseedata, ko wezakee uš to zetako ņaweem behrneem aisseeds un kas lihds ņchim wehl nekur — zil mums ņinams — naw drukata. „Lat. Awises,“ kas ņewi ņauzahs par „kristigu awischu lapu,“ — ņcho lapu laifam gan kates tehws ustizibas pilns dod ņawam behr-nam rokā, lai tas „peenemahs kristigā dshiwē:“ bet tā winsch ir breefmigi maldijees, — tā winsch tad pats eedod behrnam to gisti, kas tam ņirdi nahwigi eewaino, tad juhs, zeen. laifitaji, deesgan nopratisheet. Bet eesim tablak. 16. numurā pee misiones ņinahm atrodahs laifla mihlestibas rihme: „Kur esi koscha rofite, kas ņlepen raksti man? It koscha tawa wehstule, kas dšiki aisgrahbj man u. t. pr.“ 17. numurā „Klajuma Baiba“ raksta: „Es neweenam wihrischkim nekauņos ņewi bakstis u. t. pr.“ Tad 26. numurā kahds raksta par ņawu ņewu: „Ta ir jauka munda ņewina ar tumschahm azim un masu tuklu mutiti, kas daschu uš naschlibu wi-lina u. t. pr.“ 36. numurā teel Gafnerā museja tahdā wihse aprakstita: „ņchē redsam wehl — ņkaiņtu ņewischki pehz bahdes; weemu ņkaiņtu guloschu teatera rahditaju (freilemi); tē mehš redsam pliku zilweku, kuram no nu-guras diwas ņiknas isgreesch! — Seewisch-keem kneebj kruhtis nost u. t. pr. — Tre-ņchā nodatā ir wisadas ņlimibas israhditas, kas zaur neschkshstibu zekahs u. t. pr.

Waj wehl tratakli ko war rakstis, zaur ko laifitaju fantasija (eedomaschanas ņpehks) un kaunas domas teel modinatas? Un „Lat. Awises“ ņewi ņauzahs par „kristigu awischu lapu“!!

Kahdu nahwes ņinu tahs ņawā 18. nu-murā nes tā: „Kahds atstawaneks no pil-sehtas isnahzis, uņlahpis uš tilta lehnēs un „plauksch“ pats tihschki wifnēs eeschā; lihki otrā deenā iswejojuschki.“ — Tā apraksta kahda weza ņirga nahwi, — un, it tā par

Iaimi jeb nelaimi, 47. „Lat. Awischi“ numurā ir rakstijis labds „18 gadu wezais stihwais bebrais.“

Kad wehl tahs zitas pahrmeschanas un tihšchas wahrdu un teizeenu pahrgrossichanas eewehro, ar ko „Lat. Awises“ mehginā fawas wainas apfegt, tad teescham naw jafchauhahs, ka tahs ar scho skunsti war konzerti dot. Bet ar to winahm wehl nepeteef; fawā „nemaldibā“ winas wiseem ziteem rakstineem skatahs lepmi par plezeem pahri; „winas nogaida un ranga noswert, zil teem ari buhtu wehrtibas un pehz tam tad tas preefs.“ Bet augstprahntiba, nemaldibas domas un lepniba padara neredfigu. Tā ari „Latw. Awises“ nemas neredf, ka winas wiswairaf grehko pret to baufli, kura pahrfahpšchanu winas tik labprahnt ziteem uskrauj. Sawā 53. numurā no 1875. gada winas faka: „Ne-esam nekad gabjuschi fawas awises kam esteikt un tomehr gadu no gada tahm lasitaju pulks nahf klahf,“ un nemas neredf, ka tahs wisu jauna gada wafaru fewim dseef flawas un pateifschanas dseefmas un ka pat schie nupat mineteo wahrdi zits nefas naw, ka reklame, ko tahs wairaf nefa zita labda awise preefsch jewis raksta. Un kas tad tas ir, kad raksta: Wisā Baltijā neweenam zitam laifkrastam naw tik daudf lasitaju, tā man „Latw. Awisehm?“ Waj tas ari ne-osh pehz ussteifschanahs jeb paschreklames? Deefin, ka winahm bija apfirbi rakstot (2. numurā): „Latweeschu Awises fawā zeta nelifsees schaubitees, waj tur pa desmitteem jauni laifkrastu nahfuschu waj gabjuschi?“ Scho zetu mehš patlaban mahzizamees pasiht. Kas no „Latw. Awisehm“ ir fagaidams?!

Tik tabtu G. Mathers fawā swehtku runā. Tos schini swehtku runā issazitos pahrmatumus „Latw. Awises“ nespehja atspelot, nespehja tos peerahdit par nepateeseem, par esofschem bes pamata; tapehz ari schos pahrmatumus is minetahs swehtku runas israkstijam. Sakranowitscham par godu jafaka, ka pa teem gadeem, fur winsch „Latw. Awisehm“ bija par redaktoru, „Latw. Awises“ waldija weenads gars, lai gan schis gars nebija Latweeschu tautas gars; tapehz zitus „Latw. Awischi“ gada-gabjumus sem Sakranowitscha redakzijas pahrspreeschot, mums buhtu ja-issaka tautiskā sinā libdsigi pahrmetumi, labdus G. Mathers fawā swehtku runā issazija „Latw. Awisehm.“

Lai gan „Latw. Awises“ sem Sakranowitscha redakzijas nebija nekahds Latweeschu tautiskis laifkrastis, tomehr Sakranowitscham diwejadā sinā gods un nopelni naw leedfami: 1) sem wina redakzijas „Latw. Awisehm“ bija wiswairaf fludinajumu un wiswairaf abonentu (pa kreemu-Turku kara laiku), nefa zitam labdam Latweeschu laifkrastam tani laikā, un 2) winsch fawā beidfamajā redakzijas gadā pasneedja fawu brangi trahpito fotografijas bildi wiseem „Latw. Awischi“ abonenteem, ko libds schim neweens Latweeschu laifkrastu redaktors naw paspehjis pasneegt faweem abonenteem, ja daudf, tad labdu eewehrojumu tautas wihru bildes (Kronwalda Utti, Baumana Kahlēli). Gan daschi Sakranowitscham pahrmeta, ka winsch is „Latw. Awischi“ ihpafschneeku kules bildi famakfajis, ko par mihlu, jauku peeminu faweem lasitajeem dahwinajis, tomehr schahds pahrmetums atraidams, jo Latwee-

schu laifkrastu redaktori nemas tahdas leelas algas nepelna, ka wini faweem mihsteem lasitajeem waretu par peeminu dahwinat fawu bildi, kas ismafka libds 500 rubtu (tik daudf Sakranowitscha bilde esot ismafajusi).

Kad „Latw. Awises“ sem Sakranowitscha redakzijas falihdsinajam ar „Latw. Awisehm“ sem Weides redakzijas, tad jafaka, ka Sakranowitschs tā redaktors bija pahrats par Weidi tā redaktoru, wismafakais „Latw. Awises“ sem Weides redakzijas daudf faudejuschas no faweem fludinajumeem un abonenteem. Waj Weide, reis no „Latw. Awischi“ redakzijas atlahpdamees, ari faweem mihsteem lasitajeem dahwinahs par mihlu, jauku peeminu fawu bildi, to finams eepreefschu nespehjam nosazit.

Kā „Latw. Awises“ sem Weides redakzijas isturejuschahs Latweeschu tautiskās leetas, to fawā laikā deefgan pahrspreeduschu „Balfs“ un „Baltijas Wehstnescha“ redaktori un mehš no fawas puses, Weides fungam tā fawam teizamam amata brahtam gribedami istapt, ari daschus gabalinus is mineteem „Balfs“ un „Baltijas Wehstnescha“ spreedumeem usnehmam Mahjas Weefi; bet tā leekahs, tad ar to naw Weides fungam peetizis, tapehz ari nodrukafim „Balfs“ atbildes rakstu schi gadā 1. numurā Mahjas Weefi.

(Turpmat beigums.)

### Par Walmeeras aprinka dseedafchanas swehtkeem nahfuschā wafarā.

Uf zeen. Diftu mahzitaja Bernharda Iga preefschlitumu, Walmeeras aprinka lautstolotaju sapulze 1881. gadā nospreeda, juniija mehnescha fahfumā 1883. gadā swinet Walmeeras aprinka dseedafchanas swehtkus. Preefsch swehtku isrihtofschanas sapulze iswehleja komiteju, fastahwofschu no mahzitaja Bernharda un stolotajeem Kallina, Schmidta, Kugges un Schwedes kungeem.

Komiteja eesahfa fawu darbu ar to, ka 1882. goda fahfuma wiseem Walmeeras aprinka mahzitajeem un dseedataju toru wadoneem peesubtija usazijnajumu, zaur turu minetos lungus lubdja, swehtku isrihtofschanu un fagatawofschanu pehz eespehjas weizinat un pabalstīt. Komitejas usazijnajums nepalifa bes sekmes, jo leelaka data no scha aprinka dseedataju toru wadoneem peeteiza fawu toru peedafifschanos, tā la libds dezebrea mehnescha beigahm 1882. gadā jaw 12 tori bij peeteiluschees. Pehz draudsehm un walstim nemot peeteiza fawu peedafifschanos schahdi tori:

- 1) Burtneeku jauttais toris, 2) Umurgas jauttais toris, 3) Diftu jauttais toris, 4) Bubenbrola jauttais toris, 5) Straupes jauttais toris, 6) Rosbergu jauttais toris, 7) Walmeeras jauttais toris, 8) Umurgas wihru toris, 9) Mattibschu wihru toris, 10) Rubenes wihru toris, 11) Rujenes wihru toris, 12) Walmeeras wihru toris.

Limbaschu toris, kas eesahfumā fawu peedafifschanos zaur fawu wadoni Schmidta Iga apfollija, wehlat komitejai sinoja, ka tora wadona flimbahs deht newarot stalbri nosazit, waj buhshoi eespehjam, pee swehtkeem nemi dalibu.

Swehtku komiteja, kura fawu pehdejo sehdeschanu notureja 13. dezebri 1882 Diftu mahzitaja mulschā, nospreeda swehtkus swinet Walmeera 6. un 7. junijā.

Pehz winas nolifschanas swehtku programma fastahwehs is schahdeem isrihtojumeem:

- 1) 6. junijā: No plst. 10—12 preefschpusdeenā dseedataju fanemfchana Walmeeras Latweeschu beedribas namā. Pee tahs paschas reises ari dseedatajeem un dseedatajam tiks swehtku lahrtis pasneegtas un torteli eerahditi.
- 2) Pulksten 1 pusdeenā dseedataju sapulze Walmeeras amatneeku beedribas sahle, deht eepreefschejas balfu eedafifschanas un instruziju fanemfchanas no swehtku dirigenteem.
- 3) Pulksten 1/2 generalprowe preefsch gariga konzerta Walmeeras basnijā.

4) Pulksten 6 wafarā generalprowe preefsch laiziga konzerta Walmeeras amatneeku beedribas sahle.

5) 7. junijā: Pulksten 10 preefschpusdeenā garigs konzerts Walmeeras basnijā.

6) Pulksten 2 pusdeenas swehtku gabjeens ar musiku no Walmeeras Latweeschu beedribas nama us dseedafchanas weetu Raugurmuischas wehri.

7) Pehz tam swehtku runa un tautas himne. „Deews, fargi Keisarui!“

9) Pulksten 3 pehz pusdeenas laizigs konzerts.

9) Pehz laiziga konzerta weefiga fahfihwe ar danzofschanu pee Ulricha musikas. Waj tam tiks ari tori usazijnati, pastarpam dseedat.

10) Pulksten 1/2 10 wafarā gabjeens ar musiku no swehtku weetas us Walmeeras Latweeschu beedribas namu.

11) Pulksten 1/2 11 goda meelasts un atwafifschanahs no swehtku weeseem Walmeeras beedribas namā.

Eewebrojot to, ka pee tik plafcha isrihtojuma wajadsehs daudf lahrtibneeku, komiteja lubds latru tori, kas pee swehtkeem dalibu nems, winaf diwi lahrtibas wihrus preefschā stahdit.

Tapat komiteja lubds ari wisus Walmeeras pilsehtas eefshwotajus, winaf pee dseedataju eefortefschanas peepalibdsiet ar dshwofkeem. Buhtu wehlejam, ka wisi tee, kas schos swehtkus tāf sinā gribetu weizinat, jaw laikā peereiktos pee komitejas rakstu wefija Schwedes Iga Walmeera.

Eepreefschejas isdoschanas par swehtku isrihtofschanu, tā p. p. mafschanas par noschu un fludinajumu druku, swehtku weetas eerihfofschanu, swehtku sijnju un biketu apgabdafschanu u. t. pr. usnemahs Walmeeras turimehm skolas preefschneeziba. Swehtku komiteja atood winaf par to pusi no flaidra eenebnuma. Preefsch labda mehrla otra puse no flaidra eenebnuma isteetojam, par to spreedihš dseedataju wadoni ar komiteju kopā. Wisas tuwafas sinas tiks wehlat pasneegtas. Wehlam wiseem dseedataju toriem labu selmi darbā.

Swehtku komitejas wahrda:

Schwede, rakstu wefje.

Walmeera, 27. febr. 1883.

### Pecmetinajums seeweefschu jautajumā.

Kapehz gan feewahm naw nekad swehtwafara?

„Tapehz ka winas noschelojamas, besteefigas wehrdsenes sem rupjas wihreeschu waras.“

Tā atbild John Stuart Mills us scho daudfshart wehdinato jautajumu.

„Tapehz ka winas paschas to zitadi newehlahs,“ kuhtrais un nedomatajs egoists atruhz; „tā jaw weenumehr bijis.“

„Tapehz ka winas grefniigi, domahm nabagi radijumi“, tā nifnais seeweefschu eenaadneeks issauzahs. „Deenahm winas pawada laiku ap rotahm kuhbinadamahs un newehrtigi tehrejeot un wafareem winas gribetu steigichus to panahkt un eeguht, kas deenā wini fihlās, neekeem pahrpilditās smadsenes ne-atrada weetas.“

„Nebuht ne!“ Willa peefriteji aifstahw, „tikai tadeht, ka darbeem apkrautahm nabafitehm subd drofshirdiba, smago nastu weenlibdsigati sadalit.“

„Winahm truhkst lahrtigas un pamatigas domafchanas eespehjas,“ pretineeks kleeds tahlaf, „truhkst flaidribas un apdomas! Ari Platons tapat domajis.“

„Wifspreedums tapehz naw taisnaks, ka winsch ir wezaks!“ Mills eekarstahs. „Dodeet feewahm libdsigas teešibas, weenadu wehju un fauli paschustureschanahs zihnina un juhs redseef, ka winas wihrus drihs pahrspehs. Bet no ta juhs, bailigee, bishfatees!“

Tā leelakee gudrafee kildojahs newimsto-

fchi un tomehr ne-atrod pareifās atbildes, ko es, wehl glups, sehns buhdams, jaw si-naju, "kapeh3 feeweetehm naw fweht'wakara". Wezais krusstehws, Medineeks, to sinaja un es nollaušjos, kad winsch to stahstija manam tehwan. Tas gabijahs tā:

Zaukā wafaras deenas wakarā krusstehws fehdeja abi ar manu tehwu uf folina pee durwim un fmehtedami farunajahs. Deenas darbi bija pabeigti un lopi jaw fadsihiti mahjā. Saimē fehdeja rokas atpuhtinadama uf schoga un tehrfeja fawā starpā. Jauna besdelidsene tšheepsteja fawu schuhpota dsee-fmu, patlaban jaw aismigt tairidamees.

"Nawaru fapraft, kur muhsu mahte la-wejahs," tehws peh3 brihtina fajija; "masee tatschu jaw fen gultā."

"Om! winai laikam wehl jarikojahs," krusstehws, kas pats par wezpuiš nodsihwoja, aishidinaja.

"Neeki! feeweefcheem weenumehr ko rih-kotees, kad ziteem jaw fen wairs naw nefas darams," tehws fapih3is murminaja, jo winsch to labprah3 eeredseja, ka wina "mahte" wakareem brihtinu ar winu omuligi kopā pafehdeja.

Azumirkli weh3ak ari mahte isnah3a ar adillu rokā un, abeem blakus apfeh3damahs stahstija, zik nemeerigi bijuschi fcho wakarū behrni un ka newarejuse tikt agrak projam, kamehr wifus eemidfinajuse. Bet tikko pahri lahrtas apadijusi, ta atkal usleh3a: "Wai, Deewin! gluschi peemirfu teleem dširu aish-nest uf laidaru." To fajijuse, ta ahtri eegah3a namā, pafau3a lopu meitu un drih3 peh3 tam isdširda abas pa fehki rihkojamees, ka podi, spaini un kublina ween rihbeja.

Tehws ifraudsih3ahs gluschi fa-ih3is un, ne wahrdu nerunadams, laida duhmus jo kupa-lakus. To pafchu darija ari krusstehws, kaut gan nefa-ih3is. Bet drih3 atkal ari isnah3a mahte.

"Tehw', waj tu esi kaunigs?" wina wai-zaja laipni. "Nu jaw palifschu fche, bet tu pats labi fini, ka uf meitahm ween newar palaištees." Un no jauna ta usfahka adit, ka adatas ween sibeja.

"Mih3ā krusstmaht!" tā kaiminu mafais dehlens nah3a aish3is faukdamas: "muhsu Peteritis fašlimis un mahte lika praft, waj tew ne-efot kruschū teh3as pee rokas?"

"Wai, dehlin, ko faki? Peteritis fašlimis!" mahte usleh3a eesauldamahs.

"Nah3, nah3, dofchu tehju un drapes! Bet, wislabak es eeschu pate tew lih3; kur tad Peteritis dabujis tahdu flimibu!"

Un drih3 ta bij projam ar sehnu uf kaimineem.

Tehws wairs newareja fawalditees. "Jods lai fajina, kapoh3 tah3s feeweets meerigi newar nofeh3et!"

"Nu, nu," krusstehws fajija laipni, "tahda data jodam ar tawu feewu? Bet Deews gan fina, jo tas stahw bihbelē rakstis."

"Es pafih3tu bibeli tikpat labi, ka tu un tur nestahw ne wahrdu galinā par to," tā tehws atreuh3a.

"Negribu teeptees," krusstehws iswairijahs; "bet pats klaušjos, kad basni3kungs is kah-das beesas grahmatas par to lafija un tas jaw tad tikpat ka deewahr3di. Ja wehlees, tad pahrtah3itischu."

Stahsti un teikas bij tehwan koti pa scho-dam un abeem no jauna pihpes cetah3ijuscheem, krusstehws nehmahs stahstīt.

Bafauli, Adamu un Gewu un paradisi radijuscham, Deewam eefrita prahtā, radit jauku debesi un wifus masos engelischus, kuri lai buhtu par wehstnescheem starp debesi un semi. Kad Adams ar Gewu apwainojahs, tad weens no wirsengefeem dewahs lejā, winus isdšiht ar ugunigo sobinu. Ah-rpus paradises zilweki atrada titai darbu, postu, raises un nahwi. Tad wifseem engeleem bij rokas pilnas darbu.

Zeriba, pazeetiba un lehniba, ustiziba, fewaisleegschanahs, lih3d3eetiba un tā winus wifus fauz, tee ir debesch3igeec wehstneschi, ko tas kungs suhta, kad zilwekeem grehti klah3ahs.

Zeriba weh3dinaja atšpirdsinadama fawus spahrnus, kur juhtigas firdis isfamifuschas bailojahs pee fawu mih3o flimibas gultas. Pazeetiba nolaidahs fagraustās dwehfeles dšeedinadami. Kur bahrdšiba alli fajehla roku pret roku, tur lehniba stah3ahs starpā meerinadama. Gepreezinafchana rahdija fmai-didama un raudadama uf debesim, kad azis bij flehguschahs, kuru weetu nefas wirs semes newareja ispidit.

Tad Deews eefkatija, ka engeki ilgi ne-ij-tureschot tik beeschi uf semi zetot, jo winu spahrnini patlaban fahka pagurt. Winsch apnemahs no wineem sch3irtees un toš no-metinat semes wirfū, kur toš weenmehr ari wajadseja.

Bet kur nu wini lai dšihwotu? "Wihru firdis," Deews fajija. "Wihrs ir manas radibas kronis!" Un winsch toš nofuh3tija lejā, lai tee lih3d3ot wina wahr3ā mah3as weetas. Bet, af! wineem gah3a behdigi.

"Man naw laika," pirmais atreuh3a, kur wini peeklauweja; "man jawairo nauda un manta, un laikš ir nauda."

"Gita pa ratu!" dušmigais usfleedsa, "man galwa jaw tā ruh3 bef jums!"

Gudrotah3s farakstija beesu grahmatu par "tuwafmihlibu un isglihtibu." Bet kad engeki pee wina lih3d3ahs mah3as weetas, tad winsch toš aish3ainaja, par leetuweneem no-fauldamas; wina deewekli statistika un juh-kas ahda.

Engeli istruh3ufchees isklih3da un behdigi nolaida noguruschos spahrninus. — Tad wini tuwojahs feeweetehm, kuras winus gluschi labi pafina un atwehra teem fawas firdis. Schaubidamees engeli flatijahs uf winahm.

"Waj juhs ari sineet, ko usnemeet? Juhs tas wah3akais radijums! Weh3s prasam, ka juhs mums kalpotu daudsejadā finā. Nakti un deenu jums jalkaufa, ko wehleem un nelad juhs nedrih3steet nogurt. Katrā brih3di raudat ar teem, kas raud, un preezajatees ar lih3gmeem. Sawas raises jums ja-ahsmirft un fawu laimi zitōš ja-aprof. Un newis flawa un leelischana juhs preezinahs, bet nizinajumi un faimojumi buhs juhsu data. Tomehr wifu to jums javanes meerigu flatu un gudreem wahrdeem; nefas lai jums naw neezigs, ko juhs dareet muhsu wahr3ā! Ja to sineet, waj tad wehl usdroschinasatees?"

"Sinam jaw wifu!" feewas atbildeja ar peeklah3jigu, bet stipru apnehmumu. "Nah-zeet ween pee mums; juhsu gaitā nelad ne-peekufšim!"

Un kad engeki no feeweefschu ustizigahm azim nofah3rta, ka winu apnehmums fwehts un nopeetnis, tad tee eegah3a winu firdis mah3ot; un nelad wini to naw noscheloju-

fchi, jo ta bij mih3estiba, kas tur wineem weetu fagatawoja.

"Un tā nu redsi, mih3o kaimin," tā krusstehws pabeidsa stah3tu, "ka tee ir engeki, kas feewas nerimstofchi flubina un dšen, un newis jods."

Tehws eeruh3ahs it fawadā, nenoteiktā flanā un palozija nosihmigi galwu. "Waj winsch peefrita?"

Uf stah3ta beigahm ari mahte jaw bij at-pakaf. Smeedamahs wina praftija krussteh-wam: "Kad nu juhs tā finat, ka mums wifahm engeki firdi, kapeh3 juhs palikat wez-puifi?"

"Ja, ja, ja, kaimineene," krusstehws pats pee fewis firknigi pafmeh3ahs, "tur ir faws ahkis. Ir teefa, ka jums engeki firdi; bet dascha toš ne fawu muhschu nelaisch wairs laukā, kad ir apprezejufeh3s. Un to jums eepreefch newar wis noredset. Un kad tu, nelaimes tah3rs, tahdu dabu, kas engeliti tur eeflodšitu," tā tew fajiju, "kā tad tew klah3tos?" Redseet, krusstmaht, tas bij mans kaweklis!"

To fajijis, winsch mahti usluh3toja brihtinu it wiltigahm azim, isdaušija fawu pihpi un fajija "fweiki!" un gah3a uf mahju.

(Zgl. Rdsch.)

### Drukas flubdas.

Rakstis eespeeschot mifejees rakstā "Kas ir tautiski laik-raksti?" un proti 9. numurā 70. lapu puse, 1. flējā: 12. rindā no augšas: kas peh3 garigas pastah3wibas (jalafa: pastah3wibas) osh. 14. rindā no augšas: pret 2. wispah-rigo teatra (jalafa: floloratu) fapuzi.

### Deewa-kalposchana Rig. basu.

Sweh3deen, 6. martā.

Deh3aba basni3ā:	Sprebikls pulstien	10 mahj.	Hofst.
	"	12 mahj.	Bint.
Petera basni3ā:	"	10 Mag.	Littens
	"	6 mahj.	Boelkau.
Domes basni3ā:	"	10 sup.	Sentfch.
	"	2 mahj.	Werdatus.
Jahnu basni3ā:	"	9 l. m.	Sach3gens.
	"	2 w. m.	Walser.
Gertrudes basni3ā:	"	10 l. m.	Schilling.
Jesus basni3ā:	"	10 w. m.	Bergmann.
	"	2 l. m.	Halen.
Mahrtinu basni3ā:	"	10 w. m.	Kaeh3brant.

### Raudas-papihru jena.

Rigā, 3. martā 1883.

P a p i h r e		maff. praftija	
Rusimpicals		8,18	8,21
5% bankbiletu 1. islaidums		95 7/8	96
5% 4.		91 1/2	91 1/2
5% instr. 5. aishnehmums		93 1/2	—
Austruma aishnehmums no 1877. gada		91 1/2	91 1/2
1. 5% Kreewu prem aishnehmums		218 1/2	219 1/2
2.		210	211
Rib."Dolog." dšels3jela obl. 2. aishnehmums		—	—
5% lonfol. 1871. gada aishnehmums		134 1/2	135
Dwefas wif. hipotetu bankas 5 1/2% obligacijās		—	—
Kreewu sem. kred. 5% kiblu-šbm		131 1/2	131 1/2
Charkowas semst. 6% kiblu-šhmes		92 1/4	92 1/4
Rigas kom. bankas at3.		263	—
Rigas-Dinaburgas dšels3jela at3ijas		146 1/2	147
Dinaburgas-Witefklas dšels3jela at3ijas		—	162
Warschawas-Teresp. dšels3jela at3ijas		130	—
Drilas-Witefklas dšels3jela at3ijas		—	—
Leel. Kreewijas dšels3j. at3ijas		—	—

### Tirgus finans.

R a f f ā p a r	rubri		rubu		pedu		mazu	
	rbt.	kap.	rbt.	kap.	rbt.	kap.	rbt.	kap.
Rubsu	—	—	—	90	—	—	—	—
Deelchu	—	—	—	90	—	—	—	—
Rusu	—	—	—	72	—	—	—	—
Linfeh3las	—	—	—	—	—	—	9	50
Rartupetu	—	—	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	7	60	—	—
Labu fliku	—	—	—	—	—	—	25	—
Prasit fliku	—	—	—	—	—	—	8	—
Rupjas fable	—	—	—	55	—	—	—	—
Smallas fahls	—	—	—	50	—	—	—	—
Stangu dšils	—	—	—	2	20	—	—	—
Reipu dšils	—	—	—	2	40	—	—	—
Lapu tabatu	—	—	—	—	—	—	—	—

Sludinājumi.

Pilsetas walde.

Riģas ekonomijas pabrvalde, atbilstamābs...

Ēstā-Riģā martā un aprīlī, Maskawas Ahr-Riģā maijā un jūnijā...

Pilsetas immobiliju-nodofšanas un grunts...

18 kreetni strahdneeki

atrod darbu preefšā nahlofšas wafaras...

Neprezejees kutschers

atrod weetu mašā Fuhrmanu-ēlā Nr. 8.

teefas un nabagu mahjas buhwe

Kad ūhejeenes kopīga 2 tabšā, 13 ašis gara...

Wissen pagasta namā, 19. februari 1883.

Manā grahmatu- un bilšču-drukatawā...

Wisjamafā abbeze, apgabata no E. Plates...

Behrnu Drangs. Jauna lafšānā-grahmata...

Zeen. lanziņeefem

zaur ūho paņinoju, ka efnu Jelgawas Ahr-Riģā...

Weifala atwehršāna.

Zeenijamai publiskai un tirgotajeem zaur ūho padewigi...

jaunu alus-bruhši ar twaika ūwehku

uūbuhwejuūchi un atwehruūchi. Lai eepehtum katru...

Labu preži peefolidami, zenfāmees katru břihibi...

Jakobūchtatē, februari 1883.

Ar augūzeeniūšanu

H. Hieūstein un beedr.

10. februari 1883 atwehriā

E. A. Kamkina

ziģaru- un tabakas-fabrika Riģā

peedahwā tirgotaju lungeem Widsēmneefem un Kurfēmneefem

wislabako Kreewu lapu-tabaku,

fagreestu 1/2, mahz. 1/4 mahz. 50 mahz. listēs un piemēģiūūā...

E. A. Kamkin.

Apūsteliūumi top peenemti paūūa pahrbotawā Peterb. preefšāpilsēhā...

N. N. Neefes

tūhuguna un dūells-pretūūu nogulditawa

Wehwer-ēlas un Teatra-bultwars stūhri, J. N. Spohra namā, Nr. 8...

no 10 ūrgu-ūwehkeem.

Spezial-magaūina preefšā mahjas un lehku eetaiūehm un naūūu prezehm

Ed. Adam & Co., Riģa,

Smilūūu-ēlā Nr. 8, birūūas tuwumā,

peedahwā ūawu kaģato kraģjumu wiūu wara lehku-traufu, miūina, tūhuguna...

Leelā kraģjums smuk un praktiūu leetu, deriģi kā dahwinajumi...

Winneūtu-rahditajs

par 20. februari 1883 iūsofeto XLV. loteriju, par labu Peterburgas behrnu-patwerfmeħm...

Top pahrdoūa

muiūūa

ūhawku aprinki, Romnas gubernā, Olmenas tuwumā, 10 werūes...

Maltu giūpsi

labakee mehūūi preefšā aħbolina un pahūūu-angeem, pahrdoģ giūpsa fabrika...

Raunas gubernā, Telfūu aprinki pahrdoģ

semes gabalus

ar gatawāhmeħlabu, 30-50 rbl par deūetinu. Adreūe: Leepajas dūellsēģelā, Radseniūiūūi.

Riģā, Teatra-ēlā Nr. 14.

Wiūeem ūawerem paūūfameem anteeħs draugeem, krodūineefem, tā art zeen. publiskai wiūpabriģi daru...

kantori,

kur pahrdoģūu

ūpirtu, brandwiħnu, ūaldus ūūraħbus u. etiki

par fabrikaū zeneem, tapeħ; la daudūeem ir gruħti aiffneegt manu fabrika "Bonawentura"...

eefūū- un aħrūemes wiħnus, rumu, konjaku un araku

leelā kraģjumā.

Apūūolu zeen. pirzejeem labu preži par wiūleħtāleem zeneem un uūūūigamu un aħtru apdeeneūūānu.

Ar zeeniūūānu

G. A. Bertels,

Neiermilenes un Bonawenturas fabrikaū ihpaūūneefes.

Kantoris atronāhs Teatra- un Waku-ēlu stūhri, tani paūūā namā, kur weefniģa "Hôtel de Rome"...

Riģa, Teatra-ēlā Nr. 14.

Pirno ūorti Riģas kaulu-miltus

Anglu ūuperūoūūatus

pahrdoģ pa leħtāhm zenāhm

Herm. Stieda.

Kantoris Worfūal-ēlā Nr. 24.



No zenjures atweħtēts. Riģā, 4. martā 1883.

Drukāū un dabujams pe bilšču- un graħmatu-drukataģa un kurtu-leħģeģa Ernst Plates. Riģā pee Peħtera baūniģas.

No poliģiģas atweħtēts.